

І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
УНКОСО: HENDERSON 5-8740
— Тел. з Нью-Йорку: —
BARELY 7-4125
УНКОСО: BARELY 7-5337

РІК LXXI. Ч. 193. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 15-го ЖОВТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 15, 1964 No. 193. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ НЕ БОМБАРДУВАВ КУБІ З УВАГИ НА ЖЕРВІ — ЗАЯВЛЯЄ ЙОГО БРАТ

Гантінгтон, Лонг Айленд. — Кандидат на сенаторське становище в стейті Нью-Йорк, колишній головний прокуратор ЗДА Роберт Ф. Кеннеді, промовляючи до 1.000 монахів в католицькій школі Роківської дієцезії вперше виявив, чому то його брат, покійний президент Джон Ф. Кеннеді, під час так званої кубинської кризи не казав бомбити з літаків Кубинського острова. Це сталося тому, що військові дорадники Президента сказали йому, що коли б американські літаки бомбили кубинські бази з керуваннями советськими ракетами, то при тому мусило б загинути коло 25.000 цивільного населення. Роберт Кеннеді говорив про гуманність свого покійного брата, який не хотів допустити до того, щоб туди невинне цивільне населення Куби, між яким могло не бути комуністів. Роберт виявив, що між 12 членами Екзекутивного Комітету не було одностайності в цій справі, як зарахувати на советські ракети на Кубі. Один план був за те, щоб повісити в відношенні до Куби гостру блокаду, а інший радив збомбити негайно бази та знищити в них советські ракети. Відношення членів до цих планів мало бути таке, як 7:5. Але промовець не виявив, який план підтримувала більшість, а який меншість. Сам президент Кеннеді вирішив не бомбити Куби, тільки зарядив її блокаду, що внаслідок мало те, що СССР погодився взяти з Куби свої ракети. Роберт Ф.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ВІСНЮЄ ВІДНОШЕННЯ УРАДУ ДО ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ ЗАПЕРЕЧУЄ ЗАКИД ЗНЕХТУВАННЯ УРАДОМ УРОЧИСТОСТЕЙ, ВІДКЛИКАЮЧИСЯ НА ЛИСТА ПРЕЗИДЕНТА В ЦІЙ СПРАВІ; ПРОФ. Л. ДОБРЯНСЬКИЙ ЗАПЕРЕЧУЄ ТВЕРДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЩОДО ЛИСТА ВІД ПРЕЗИДЕНТА.

Вашингтон. — Державний Департамент заявив сенаторові Джозефові Кларку із Пенсильванії, у відповідь на скерованого до сенатора Дж. Кларка і опісля пересланого до Державного Департаменту листа одного з громадян, що Державний Департамент не інтерв'ював у справі участі репрезентативів Уряду у вчорашніх відкриттях пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні та що Уряд цих урочистостей не знехтував. На доказ того Державний Департамент відкликається на листа президента Джансона до професора Лева Добрянського, голови Українського Конгресового Комітету і заступника Голови Комітету Пам'ятника Шевченкові. Проф. Лев Добрянський із свого боку заперечує твердження Державного Департаменту відносно листа від президента Джансона, стверджуючи, що він ніколи такого листа не одержав, хоч одержав листа з Вілого Дому за підписом Кеннеді О'Доннелла, спеціального асистента Президента.

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON
May 20, 1964

Dear Professor Dobriansky:
Your letter of April 24, 1964 accorded the President the very great honor of participating in the unveiling of the statue of Taras Shevchenko. It is regrettable that it is not possible for the President to participate in this important event.

It is gratifying that Shevchenko, in large part because of your untiring effort, is finally to receive overdue recognition, albeit a century after his death and in a country far from his native Ukraine. Shevchenko's works are now a part of the world cultural heritage, ranging beyond the boundaries of his native land. In America there are several million people born in the Ukraine or whose parents or grandparents were born in the Ukraine. Our country is fortunate to have these people as part of its mainstays along with the millions of others whose ancestors came from other parts of Eastern Europe and, in fact, from all parts of the earth. In this diversity lies our human wealth. Recognition is properly due all the varied well-springs of the unique American culture.

Therefore, it is fitting that Shevchenko should be honored in the capital of the United States and indeed appropriate that the occasion should be marked by those whose cultural ties, however distant, stem from the Ukraine. I am sure that Americans of all national, racial and religious origins will join in considering Taras Shevchenko as a symbol of the universality of cultural achievement and will share with Ukrainians the satisfaction of honoring his memory with a statue.

Sincerely,
John F. Kennedy
Special Assistant to the President

Professor Lev E. Dobriansky
President
Ukrainian Congress Committee
of America, Inc.
Georgetown University
Washington 7, D. C.

Фотостатична копія (поменшена) підписана спеціальним асистентом Президента Кеннетом О'Доннелом листа з Вілого Дому до проф. Лева Добрянського, що його цитує Державний Департамент, вважаючи його за листа від Президента, що оспороє проф. Лев Добрянський.

Не тільки громадянин українського роду, але й в ціллі Америки, як і поза її межами, це в свій пам'яті її найбільш величаві і масові вчорашні відкриття в столиці Америки, Вашингтоні, у зв'язку з відкриттям пам'ятника Т. Шевченкові в дні 27 червня ц. р. Відкриття пам'ятника довершено, на запрошення Комітету Пам'ятника Шевченкові, 34-й президент ЗДА Двайт Д. Айзенгавер після того, як численні заходи Комітету, зокрема проф. Лева Добрянського, щоб цю вчорашню подію перетворити в національний свято. Президент Ліндон Б. Джансон, не мали успіху, хоч саме на пропозицію "першого" Президента і "однієї" сенатора Джансона Сенат ЗДА в 1959-му році прийняв схвалену вже раніше Палатою Репрезентативів спільну резолюцію конгресу Бентлі, яка — після підписання її тодішнім президентом

Українська Автокефальна Православна Церква в Екзилі відзначає своє 10-річчя

Бруклін, Нью-Йорк. — 10 років тому Архипастирський Посланням Владика Архиспикопа Паладія І-Архиспикопа Ігоря було проголошено заснування Української Православної Церкви в Екзилі, на підставі Томосу Вселенської Патріархії в Царгороді. З нагоди 10-річного ювілею, УАПЦ в Екзилі повідомляє, що в неділю 18 жовтня у Брукліні відбудеться святкування з таким порядком: Соборне Богослуження у Катедрі св. Тройці, 185 Півден 5 вулиця, початок о 10 год. ранку; Освячення пам'яткової таблиці св. п. інж. О. Теруба; Святкова зустріч при обіді в залі Українського Народного Дому в Брукліні, 216 Гренд вулиця. Повідомлення про ювілейне святкування підписали: настоятель Катедрі о. митрат д-р Я. Костецький, голова Ради мужів довір'я В. Вронський і голова Парафіальної Ради В. Базилевський.

Після виходу монографії О. Грищенка в Парижі відбудуться дві виставки його мalarських праць у ЗДА

Нью-Йорк. — В Парижі, у тільки один період творчості нашого мистця, т. зв. царгородський і грецький, з 1919-1923 рр. Перша виставка відбудеться в дні 15 жовтня до 5 листопада в Бард коледжі, друга два тижні пізніше в Комені Арт Галері в Філадельфії. Приблизно одну четвертину експонатів складуть твори з фондів Грищенка, а решта з приватних американських і українських збірок, у тому речі з колекції пані "де Мазія, директори банкомітської Фондції Барнеса (самфму музею Барнеса статут забороняє виставляти музейні експонати поза музеєм), із збірки Мр. Гофмана, який влітку цього року набув у Парижі понад 20 акварель і рисунків Грищенка, збірки проф. Філіппа, С. Гордінського і ін., разом 120 творів Грищенка. Після вшанування мистця Олексія Грищенка з нагоди його 80-річчя в Парижі і в Нью-Йорку, оце американський мистецький світ відзначає його творчість як одного з перових світових мистців покубістичної доби 20-их років. Бард коледж знаходиться в Аналіс-он-Гадзон. Н. П. і наші громадяни, які їдуть на Союзівку туди через Кінгстон, можуть без великої витрати часу через міст на противному березі Гадзону відвідати виставку в Бард коледжі. Вона відкрита щодня з 9-6 поп., крім неділі. Виставка має окремий каталог з 3 репродукціями.

ПАПА ПІДТРИМУЄ ПОСТУПОВУ ГРУПУ ВСЕЛЕНЬСЬКОГО СОБОРУ

Рим. — Папа прийняв у вівторок 13. м. на одностайний приватний аудієнції німецького кардинала Йозефа Фрінгса з Колонії та заперив його, що в справах постанови щодо безвинності жидів в розп'ятті Христа і свободи релігійного вірування не буде відхилення від тієї поступової лінії, що її прийняли коло 2.500 членів Вселенського Собору. Згаданий вгорі лист архиспикопа Фелічі, як теж підтримка, яку консервативні кардинали дістали від державного секретаря Ватикану кардинала Чіконіні, дали притоку до згоди, що консервативні кардинали уклали переконали Папу. Тому в минулу неділю поважна інша група членів Вселенського Собору, західно-європейської, південно-і північно-американської кардинали і єпископи, склали меморандум в цій справі до Папи. Речник латинсько-американської групи духовників на Соборі, керівник їхнього інформаційного центру, Гастон Крузат, заявив, що Папа підтримує поступову течію і признає важливість ухвал, прийнятих величною більшістю членів Собору у проміжних голосуваннях над згаданими двома важливими справами: щодо жидів та свободи релігійного вірування. Ці закускові ходи буди-то сповільнили хід нарад на пленарних сесіях Собору.

Космічний корабель СССР приземлився передчасно внаслідок труднощів

Москва. — Хоча советський офіційний комунікат заявив, що советський космічний корабель "Восход" (Світанок) повернувся на Землю, згідно з планом, проте західнонімецький Інститут для дослідів над сателітами й космосом в Бохумі твердить, що більшість планували дошлу подорож "Восхода", як тільки 24 години, і були прислухані до шкідливості й швидкості й внаслідок цього невинесених механізмів труднощів. "Восход" перебував в повітрі 24 години і 17 хвилин, перелетівши 437.500 миль. Він приземлився у вівторок 13 жовтня о год. угод, що не вперше ці три 10.47 московського часу; за ньюйоркським часом було: до 3.47 над ранком. Хоч Совети не подали, ані звідкіля вбраних.

У Британії загострилась агітація в останньому тижні перед виборами

Лондон. — Парламентарні вибори в Британії відбудуться 15 жовтня ц. р. і в цих останніх днях ведеться обопартійну пропаганду з найбільшою енергією. Цікаво, що ліві великих англійських газет щодо виборчих шансів страшенно різняться — одні їх передбачають, що соціалістична Партія Праці досягне у виборах рішучу перемогу і здобуде більшість на яких 50 мандатів у палаті громад, інші знову передбачають теремогу консервативів, що тіби оглянуть парламентару більшість на 90 мандатів. Оттак закордонні обсерватори признають такі більш шанси Партії Праці, яка в своїй агітації кладе головний натиск на справу соціальної ятури, помешкань, безпеки на старість, лікарської опіки і т. д., коли тим часом справи, порушувани консерватистами — загрози від пафистичного становища соціалістів, справа в атомовій зброї, загроза від націоналізації різних ділянок народного господарства — мало цікавлять широку колу виборців. Консервативна партія зобов'язала всіх членів консервативного уряду і всіх керівників місцевих партійних станиць виступити в цьому тижні з промовами. Знову ж лідер Партії Праці Гарольд Вілсон закликав громадян, щоб вони "не захистились в останній хвилині". Голова Консервативної партії лорд Влейкенгем назвав той заклик "імпертиненцією".

У СВІТІ

● "Іван Франко" — це назва першого від останньої світової війни збудованого великого советського пасажирського корабля містять 19.000 тонн, який розпочав пробні подорожі по Балтійському морі. Це перший із трьох таких кораблів, що їх будується у доках Взмвм, у Східній Німеччині. Кожний з цих кораблів може везти 750 пасажирів. Найбільшими советськими кораблями були дотепер колишні німецькі кораблі, забрані титулом воєнного відшкодування після останньої світової війни.

● Албанія, з якою Греція зірвала дипломатичні зв'язки 23 роки тому, коли-то Албанія викликала і перекидала до Греції комуністичні партизани, тепер старастя за відновлення цих зв'язків. Албанія захопила підписання недавно між Грецією і комуністичною Болгарією договору про співпрацю. Насправді Албанія

ізолювана, бо вона веде кампанію також проти Советської Союзу і користується тільки підтримкою та допомогою з боку Комуністичного Китаю.

● До Бохуму, столиці Західної Німеччини, приїхали навіть з далеких міст Німеччини більше, як 1.500 таксистів, що їх власники — шофери взяли масову участь у похороні вбитого 28-річного воєнного таксиста в Бонні, Карла Гайнца Коха, та після того зробили демонстрацію, вимагаючи припинення кари і смерті для таких обвинувачених. Від кінця останньої війни вбито в Німеччині вже 182-ох шоферів таксистів для грабнижних кидів.

● Державні власті у Франції стурбовані значним зростом злочинності. Рішено створити кидри тямної поліції, зложени з відважних молодих людей, які включились би в підземелля для виявлення тамошніх злочинних елементів.

Економіст Гейнсбру передбачає ріст економіки в 1965-му році

Дітройт. — Головний економіст Крайової Ради Промислової Конференції Мартин Р. Гейнсбру, промовляючи на річних зборах Мишигенської Стейтвот Палати, передбачає, що 1965-й рік має бути під економічним оглядом кращим від 1964-го року. Він казав, що одні економісти гадають, що перед нами великий ріст економіки, а інші дивляться песимістично на цю справу. На думку Гейнсбру не мають слухастости ні ті, ні ті, бо економіка буде й далі збільшуватися, і не буде ані якогось великого буму в економіці, ані не можна передбачати затримки в народному господарстві ЗДА. Сам Гейнсбру стверджує, що третій чверть цього року країнова продукція в ЗДА дійшла в річному відношенні до \$628 000 000 000, а при кінці року вона вніесе — \$640 000 000 000. В 1965-му році країнова продукція мала б вніести \$667 000 000 000 в рік, а о м у відношенні. Оптимісти передбачають країнову продукцію в найближчому році в сумі \$675 000 000 000, а песимісти — \$640 000 000 000. Крайова продукція — це вартість виготовленої праці і випродукованих товарів в цілому році. Річне відношення дісталося таким способом, що продукцію з одного місяця множили чотирма разами.

Г. С. Труман, після нещасливого випадку, відужує в шпиталі

Кензас Сіті, Мізурі. — У власному домі в Індепенденсі, в середу 6-го жовтня, коли президент ЗДА Гаррі С. Труман поскознувся на хідничку біля ванни і впав, зламавши два ребра. 80-річного Трумана негайно перевезли до Медичного Центру, віддаленого на 11 миль від Індепенденсу. Першу годину в шпиталі він був у кімнаті негайної допомоги, під доглядом особистого лікаря, В. Грагама. Через чотири години д-р Грагам і дирекція шпиталю видали комунікат, в якому повідомляли, що Гаррі С. Труман зламав два ребра і поранився в районі правого ока уламками розбитих окулярів. Але в повідомленні сказано, що загальний стан здоров'я колишнього президента з задовільний. Пані Бессі Труман була саме у Вітвірковому клубі бридж, коли стався випадок з її мужем. Як тільки їй стало відомо про той випадок, колишня перша леді ЗДА негайно залишила клуб і поїхала до шпиталю. Правління шпиталю запропонувало їй приватну кімнату біля кімнати пораненого мужа, але Бессі Труман відмовилась провести ніч у шпиталі і поїхала ночувати вдома в Індепенденсі. З Медичного Центру повідомляють, що Гаррі Труман і раз не втратив притомності і не траїть доброго настрою.

В АМЕРИЦІ

● Соціалістична партія формально не підтримує ні одного з чотирьох кандидатів на президента, але майже половина соціалістичних провідників підтримує президента Джансона. Почесний голова Соціалістичної партії Норман Томас має в дні 12-го до 31-го жовтня вести кампанію в користь Джансона, якого треба вибрати, щоб не міг стати президентом Голдвотер, який міг би втнути ЗДА у світову війну.

● Пресовий концерн Вільяма Герста, який видає 11 часописів, підтримує кандидатуру президента Джансона. Але віцепрезидент цього концерну, брат Вільяма — Джордж Герст заявив, що він планувє підтримувати републіканського кандидата сенатора Беррі Голдвотера. Вільям Герст сказав, що його родина ніколи не голосує цілим "блоком", бо кожний віддає свій голос на того, хто йому подобається.

Японсько-Канадійська Асоціація посилає українку, як гостю, на Олімпійські Ігрища в Токіо

Вінніпег. — Японсько-Канадійська Асоціація, у провіді якої стоїть консул Кумар Оказакі, вибрала двох найздібніших і, одночасно, найгарніших студенток у Вінніпегу й посилає їх, як гостей, на одиннадцятиденні безкоштовні відвідини Японії. Вродлива канадійка українського роду, панна Гейл Красицька, вучка широго патріота Василія Донганяка, студентка Технічної Колегії св. Івана, і моло-

дівка канадійка Шарон Лафф з Юнайтед Коледжу вже відлетіли до Токіо, де вони відвідують історичні і промислові місця японської столиці, а також будуть гостями на Олімпійських Ігрищах. Вони повернуться додому 16 жовтня. Японський консул в Вінніпегу дав запрошення на захоплений рівнем знайомства обох студенток. Одним із завдань Японсько-Канадійської Асоціації є ознайомлення іноземнонаціональних громадян з Японією.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1102 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For U.N.A. members monthly 65¢.

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — Для членів У.Н.А. в Америці: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Address: "SVOBODA" P.O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

ПЕРЕГОНИ У КОСМОСІ

Проведення Советами нового року довкола Землі, цим разом вперше з участю трьох членів залогі космічного корабля, це, безумовно, технологічний успіх. Нема сумніву, що весь більшовицький пропагандистський апарат використовуватиме цю подію для піднесення надшарпаного комуністичаїськими зусиллями совєтського авторитету в очах азійсько-африканських народів та для посилення совєтської акції на території Західної Європи — дістати довготермінові промислові кредити. Можна передбачати, що Хрущов, з'явившись на сесії Генеральної Асамблеї ООН в Нью-Йорку, чи з відвідинами канцлера Людвіга Ергарда в Бонні, буде покликуватися на передове місце СРСР в розвитку ракетних двигунів і викидів, які уможливили вистріли першого "спутника" у 1957 році і провести пізніше ефективні тести з живою собакою, з першим космонавтом та першою космонавтомкою.

Відомо, що всі ці успіхи, включно з останнім, стали можливими завдяки двом головним обставинам: 1) Совети розпочали дослідження в ракетній техніці негайно після останньої світової війни, скориставшись з досвідом німецьких учених, які винайшли були ракети, V-1 і V-2; 2) совєтський диктаторський режим призначив на розвиток ракетної техніки і космічних дослідів велетенські суми — коштом життєвого рівня свого двохсотмільйонного населення, з повним занедбаням легкого ужиткового промислу. Внаслідок, по нинішній день існують такі трагічні парадокси, що в совєтських містах все це по кілька родин живуть в одному помешканні з однією кухнею і однією лазівкою, що підсовєтські громадяни не мають доброго мила, а в крамницях нема чим загорнути харчі, зате більшовицький режим нахальцяється своїми "спутниками". Америка розпочала ракетні студії через п'ять років після Совєтського Союзу. Кількість і якість своєї ракетної зброї ЗДА перевищили СРСР. Зате Москва раз-у-раз закликає світ вигадливістю та ефективністю своїх летів.

Як слушно підхопили негайно західні коментатори, останній совєтський космічний лет з негативною відповіддю Москви на американську пропозицію об'єднати дальші дослідження космічних просторів, щоб таким чином заощадити велетенські гроші і водночас забезпечити кращий успіх і більшу безпеку першій експедиції космонавтів на Місяць. Совєтські правителі, видно, прийшли до висновку, що нічого їм на таку співпрацю й викрикатися можливості власних пропагандистських успіхів, коли всі бюджетові видатки в СРСР не підлягають ніякій громадській контролі, а про невдачі в ракетних і космічних дослідках, включно з можливими людськими жертвами, ніхто і так не буде знати, бо про це ніколи ні словом не згадують совєтська преса ні радіо.

Таким чином перегони між ЗДА і СРСР в цій ділянці тривають. Покійний президент Кеннеді мав рацію, коли, відповідаючи критикам великих видатків на програму космічних дослідів, при чому до тих критиків належав і колишній президент Айзенгавер, заявив, що вимоги одиниці мовкнуті тоді, коли Совети виявляють черговий осяг. Так буде, мабуть, і тепер, і це логічно: якщо Америка прийняла виклик і приступила до перегонів у ракетно-космічній ділянці, то вона повинна ці перегони вести так, щоб їх виграти.

Володимир Кедровський

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(27)

Американський тижневик "Ді Нейшн" з 1 листопада 1922 р. пише про виступ капелі в Нью-Йорку: "Тут була найшляхетніша і морально найсудовіша річ на світі — перфекція".

Такого роду голосів західноєвропейської і американської музичної критики зібрано в книжці "Українська пісня за кордоном" понад п'ятсот. І всі вони з впрямим глумом і сарказмом пісні українського народу, а зокрема О. Кошиця, геніально-го, світової слави диригента.

Олександр Антонович з гумором розповідав: "Під час нашого першого виступу в Парижі, в перерві влетів за лаштунки найбільший французький музичний критик (я забув його прізвище) і накинув на мене з словами: — Ви — шарпата! Ви кажете, що у вас в хорі нема ніяких музичних інструментів! — Так, нема, — відповів я. — А хіба можлива така людська октава, яка звучить у вашій хорі? — У відповідь на це я покликав Курочку і попросив його проспівавши гаму, йдучи до найнижчих тонів. Курочка проспівав, і французький критик повірив аж тоді, коли заглушив йому в рот. Потім у пресі він написав, що не найкращим рецензією на виступ капелі. Треба зазначити, що Курочка був ростом ледве п'ять стін. Отже, невелика особа".

Мені довелося знову почути хор О. Кошиця в Нью-Йорку, де він дав кілька концертів у 1923-24 роках. Авдитори, що складалися з представників різних народностей, з ентузіазмом вітала кожну виконану ним точку. Такого тріумфу української пісні вже більше не довелося мені бачити.

Про те, як О. Кошиць умів розпізнавати здібності співа-

ків, їх уміння інтерпретувати матеріал, може свідчити такий приклад, що його подас письменник Терен Масенко в своїй нарисах "Під небом Гуцульщини" (Київ, 1961, стор. 142): "Колиш у Парижі він (Михайло Береза — В. К.) жив, нізвідки не одержуючи стипендії. Молодий малюв між заняттями в Академії Мистецтв наймався мити велетенські вітрили паризьких ресторанів. Одного разу він стояв на драбині високо під стелею, шарував ганчір'я товсте, як прозора броня, широке скло вітрини. І, думкою злетівши далеко-далеко під високе та голубе небо гуцульських гір, у порожній залі чужого ресторану несподівано заспівав:

Дивлюсь я на небо
Та й думаю гадую,
Чому я не сонділ,
Чому не літаю...

Якийсь товстий панок прочиняє двері із сусідньої залі, на мить обертається, кличе звідкись свого приятеля: — Петре, Петре! Ходи на сюди. Та послухай лишень, як отой хлопець під стелею співає! — Потім панок підходить до драбини, звертається до співака-чорнороба: — Полтавче, зляз! Ану, зляз, земляче! Ти звідки забрався у цей свесвітний вертеп? Із Полтави, еге ж із Полтави?

— Та ні, пане, я ролюю із Західної України, — відповідає збентежений Михайло Береза. Незнайомого панка він, глянувши згорі, прийняв за французя.

— Ну, це ти облич, не вигадуй, яка там Західна Україна! — сердито допитливий співрозмовник. — Мене не обдуриш: такі голоси бувають у людей ще тільки на нашій Полтавині!

Несподіваний земляк так і не повірив маляреві. Він запросив юнака прийти на пробу голосу до театру. Прибувши Михайлові місце в капелі, пророкував велику будучину співака. Залишив адресу.

Коли панок пішов, маляр поглянув на картку. Там стояло прізвище славетного диригента української капелі... То був Кошиць.

Між іншим, О. Кошиць говорив, що найліпше співав ук-

У 5-РІЧЧЯ СМЕРТІ СТЕПАНА БАНДЕРИ

15-го жовтня сповнюється п'ять років від того трагічного дня, коли висланий з Москви терорист, використовуючи виготовлену для експропріації зброю, замордував у Мюнхені Провідника ЗЧ ОУН ст. п. Степана Бандеру. Найвищий Суд Німеччини, провівши докладне слідство, завісив убийцю як совєтського агента, який виконав завдання, доручене йому головою КГБ при Раді Міністрів СРСР, очолюваній Хрущовим. Цей злочин, доканий в Москві в Мюнхені, повторився в терористичні акти в Парижі у 1926 і в Роттердамі у 1938 році — акти, якими Сталін вирішив позбутися своїх найбільш небезпечних тоді ворогів: Головного Отамана військ УНР Симона Петлюри і Провідника ОУН полк. Євгена Коновальця.

З ім'ям Степана Бандери в'яжеться довга і героїчна історія підпільно-революційної боротьби на західноукраїнських землях, де був він Провідником Крайової Екзекутиви ОУН в часах особливого політичного напруження, ідейного ферментування та визрівання націоналістичного руху, що захоплював українську молодь. З його ім'ям нерозривно зв'язаний український резистанс — УПА, що її воляки називали польські й совєтські комуністи "бандерівцями", дарма що сам Бандера перебував тоді в німецькому концетраційному таборі. У тих роках слово "Бандера" і на східних українських землях стало символом безкомпромислової боротьби на двох фронтах: антинімецькому і антисовєтському, боротьби за українську самостійну, незалежну державу. З найбільшою люттю задувала також у повосненні роках совєтська преса ім'я Бандери, утворюючи з ним спротив українського народу комуністичному поневоленню, і повстання в совєтських концетраціях на початку 1950-х років ішли під прапором Степана Бандери, організовані засланцями в сибірську тагир колишніми учасниками і членами революційного підпілля.

Ст. п. Степан Бандера уже ввійшов в історію, ставши по-

руч Симона Петлюри і Євгена Коновальця, керівників визвольної боротьби на різних етапах і в різних формах. Своєю численним послідовниками на Україні і тут, на еміграції, де вони творять значну частину суспільно-політичного активу, залишив Бандера не тільки факти і дані своєї блискучої біографії, але також ідеологічну спадщину.

На еміграції діяльність Бандери викликала не раз гострі репресії з боку його політичних противників. І це зрозуміло, бо тільки в країнах, опанованих комуністами, всі мусять мислити так, як наказують з ІК компартії. А до того ж Бандера належав до людей провідницького типу, і політичні компроміси у засадничих справах не визнавав.

Замордувавши Степана Бандеру, кремлівські узурпатори думали убити ідейного провідника невідомого їм "бандерівщини" і рівночасно застатити її спаралізувати волю до боротьби української політичної еміграції. Але так само, як убивством Петлюри і Коновальця, не досягнули вони своєї цілі убивством Бандери і раніше д-ра Лева Ревека. Цими ударами в спину тільки розкрили вони своє зряче нутро, що його, на жаль, і досі не бачить світ, бо неохоче реагує світова преса на події в житті антикомуністичних емігрантів. Для світової преси це — замалі події, хоч ідеться тут про чужі, які приносять у чужі, демократичні країни і розповсюджують із своїми політичними противниками так, як розправляються із беззахисними жертвами в підвалах КГБ.

Ідеї самостійності України присвятив с.п. Степан Бандера все своє життя, і за цю ідею загинув, як воляк на бойовому полі. Степан Бандера очолював одну з галузей українського націоналістичного руху, але він був людиною широкого державницького міра, і великим трудом свого життя, своєю посватою і відданістю батьківщині став зарадонаціональним героєм, став власністю всього українського народу.

ТІЛЬКИ 1000 ОСІБ СТАРЮЮТЬСЯ ПРИВЕРНУТИ ВТРАЧЕНЕ АМЕРИКАНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

Вашингтон. — З Державного Департаменту повідомляють, що навіть не ціла тисяча осіб внесли прохання про повернення ім'я американського громадянства, яке вони втратили внаслідок того, що перебували довше як три роки в країнах свого народження. Справа в тому, що аж до 18-го травня цього року Уряд Іміграції і Натуралізації позбавляв прав американського громадянства всіх тих натуралізованих американських громадян, які перебували за кордоном, в країні свого народження, довше як 3 роки. В травні цього року Найвищий Суд ЗДА вирішив у зв'язку з апеляцією п. Дітер Шнайдер, що не вільно позбавляти прав американського громадянства

тих натуралізованих американських громадян, які побували за кордоном довше як три роки, бо це було б дискримінацією цих громадян у порівнянні з американськими громадянами внаслідок народження в Америці, яким вільно бути за кордоном необмежений час. Передбачали, що коло 10,000 громадян втратило американське громадянство, але досі навіть не ціла тисяча внесла прохання до американських консулатів, щоб їм повернути втрачене американське громадянство. Деякі з цих громадян не знають про рішення Найвищого Суду у Вашингтоні, деякі з них померли, а деякі старші особи не думають тепер вертатися до ЗДА. Ці громадяни є в Італії, Західній Німеччині, Франції та Великій Британії.

Деякі особи в Нью-Йорку задумали створити українське фільмове підприємство. Передусім така думка виникла у Василя Авраменка, а що у нас звичайно, коли хтось розпочинає якусь справу, чи то культурну, чи політичну, негайно знаходяться конкуренти, такою конкурентною групою стали деякі українські дрібні підприємці. Ще раніше у мене виникла ідея написати сценарій, в якому основне місце було б приділене співам хору під орудою О. Кошиця.

В короткому часі я з Андрієм Кістем (тепер український священик) написали сценарій на п'єсу "Ой не ходи, Грицю", поставивши в його основу колядки. Ми кілька разів навістили О. Кошиця, щоб переконатися його вати на себе мистецький та музичний провід.

О. Кошиць уважав, що ідея поставити фільм "Ой не ходи, Грицю" добра, але вагався вати в цій справі участь, бо його хористи тоді вже розпалася по різних американських театрах, а створити хор з нових співаків у той час було надзвичайно важко. Нарешті погодився, і на режисера запрошено визначеного артиста Московського Художнього Театру Булгакова. На жаль, виявилось, що цей вибір був невдалим, бо Булгаков не знав і не розумів українського фольклору, особливо різдвяних звичаїв, і не міг перенести містерію українського Свят-Вечора. До того ж безбізнесмен, який найбільше акцента грошей у цю справу, весь час втручався у добір артистів, внаслідок чого склад їх вийшов невдалим і сорочатим. Олександр Антонович та його дружина вжили надлюдських зусиль, щоб до певної міри врятувати справу.

У мене вже при перчитуванні сценарію виникли з Булгаковим суперечки, і я цілковито усунувся від участі в постанові фільму. Навіть не допоміг нічого мій протест, щоб популярної назви "Ой не ходи, Грицю" не міняли на назву "Маруся".

ЗВЕРНЕННЯ УНКА

В СПРАВІ КОНТАКТІВ З ОКУПАЦІЙНИМ РЕЖИМОМ УКРАЇНИ НА ТЕРЕНІ ЗДА

I
Деякі громадяни в останні часи мали сумніви в тому, яка є позиція Українського Конгресового Комітету Америки до питання, чи українські установи на місцях або й окремі громадяни або приватні гурти громадян роблять правильно, коли пропонують виходити в стосунки з офіційними представниками Комуністичної Партії Совєтського Союзу, П активними членами, членами створеного тією партією уряду СРСР чи окупаційного уряду в Україні або членами створених партією установ.

Щоб цей сумнів розвіяти, Екзекутива УНКА постановила оприлюднити таку пригадку про дотеперішні постанови Конгресу УНКА, а на тієї підставі про відповідні рішення Екзекутиви УНКА:

1. Сам статут УНКА, який зобов'язує всіх його членів — тобто організації і їхніх фізичних членів у провіді — в розділі 1-м виразно встановлює, що завданням цілої системи організації УНКА є дбати про інтереси ЗДА і їх силу, а одночасно також про допомогу українському народові, вимагаючи від цілого УНКА "давати і забезпечувати всі можливі засоби підтримки в його (українського народу) героїчній боротьбі за відбудову вільної, незалежної і демократичної Української Держави".

2. Згідно з цими завданнями всі Конгреси УНКА, а зокрема передостанній, Шостий у Вашингтоні (21-23 лютого 1959 р.) і останній, Сьомий (12-14 жовтня 1962 р.) прийняли без одного голосу спротиву на всіх пленумах постанови, в яких осуджували всю сучасну окупаційну систему влади Совєтської Росії в формі СРСР, яка є накинена збройною силою України. При тому ці постанови гаряче закликали всю національну спільноту доступними тут засобами поборювати цю окупаційну владу в Україні, як в крайній мірі протиправну, і визнавати лише вільною волю українського народу встановлену своєю суверенітету і від нього незалежну державу — Українську Народну Республіку.

3. Після тих згаданих постанов Конгресу УНКА йшли такі рішення керівних органів УНКА:
а) Звернення УНКА для відзначення 30-ліття великого, штучно викликаного червоною Москвою, голоду на Україні. Всі без винятку українські національні середовища в цілому світі протестували проти цього народоубивства, що спричинило голодову смерть кругло 6-ти мільйонів українських селян у 1933 році. З того приводу УНКА видав основну публікацію в англійській мові пера проф. Д. Солов'я.

б) Звернення УНКА з листопада 1959 року з протестом у справі планово червоною Москвою про о д ж е н и х побиств українських провідних діячів, як Головного Отамана Військ і Голови Директорії УНР Симона Петлюри в Парижі, Команданта Осадного Корпусу Січових Стрільців у Києві, Команданта УВО і провідника ОУН полковника Євгена Коновальця в Роттердамі, політичного діяча і журналіста д-ра Л. Ревека і Голови Проводу ЗЧ ОУН Степана Бандеру у Мюнхені.

в) Звернення УНКА з жовтня 1961 року в справі систематичного оклеветування провідних діячів нашої еміграції московськими комуністами та їхніми прислужниками при допомозі окремих публікацій та органів преси, таких, як "Голос Родины", що посилається під фірмою Комітету за возвращення на родину. Ціль всіх цих комуністичних наклепів — послати недобру українську еміграцію до своїх провідних діячів, розбити всю українську організацію в вільному світі спільноту і тим самим зроби її нешкідливою для комунізму.

г) Заклик УНКА з 29 лютого 1962 року в справі масового протесту вільних українців проти винищення московськими комуністами українських Церков — Автокефального Православного в 1920-их роках і Греко-Католицької в другій половині 1940-их років. УНКА видав окрему публікацію в англійській мові пера проф. д-ра Григора Лукиничного про мартирологію обох Церков, яку поширено у вільному світі для мобілізації прилюдної опії проти цього чергового московського народоубивства, бож всі ієрархи, як Автокефального Православного, так і Греко-Католицької Церков разом із численними священниками були замучені або вистріляні. З-поміж греко-католицьких ієрархів був тоді при житті тільки львівський архієпископ і галицький митрополит д-р Йосиф Сліпий.

г) Звернення УНКА з 16 січня 1963 року в справі посиленого наступу московських комуністів на організовану українську спільноту в Америці та по всіх інших країнах вільного світу, у справі революційних зв'язань совєтського агента В. Сташніського про те, як червона Москва організувала й організує фізичну ліквідацію чоловік українських емігрантських діячів, щоб таким чином стероризувати всю українську еміграцію.

Червона Москва вживає ще й інших засобів для того, щоб впливати на розвиток української еміграції. До них належить висилання порядком т. зв. культурної винищення мистецьких ансамблів як з Москви, так і з України, на те, щоб викликаючи серед української еміграції сентимент, підірвати її протикомуністичне настання. Виявлялось, що й члени цих ансамблів були до такої міри стероризовані, що не мали можливості комунікуватися з вільними українцями. Мистецькими засобами комуністи намагалися замилити очі української еміграції на ту нужду, в якій не живе, але ледве вегетувало українське, особливо сільське, населення, обдіране й вигордане, а його молодь примусово висилалася на т. зв. цілініні землі Сибіру.

На цій основі УНКА осудив декілька українських громадян з національного табору в Америці за їх участь у влаштуванні в грудні 1962 року т. зв. мисливцями при Об'єднанні Націй прийняті для нью-йоркських "прогресистів".

II
В світлі статутних завдань, постанов Конгресу УНКА і рішень, звернень і закликів Екзекутиви УНКА повинні відстати всілякі сумніви щодо того, яку позицію займає УНКА, як цілість системи національних організацій у ЗДА, до питання запрошувати чи не запрошувати, виходити чи не виходити в стосунки з членами панівної партії і її окупаційного режиму в Україні, а також з членами створених цією партією організацій, установ і комітетів. Це становить цілком негативне.

Пригадуючи сказане вище, Екзекутива остерігає української національної організації, групи і поодиноких громадян, щоб не спонзорували будь-яких зустрічей з репрезентантами окупаційного режиму в Україні та не виходили з ними у будь-які стосунки, бо український нарід перебуває у безперервній боротьбі за визволення з-під того режиму.

ЕКЗЕКУТИВА УНКА

Хвилина, спільної

МОЛИТВИ

(В дні 1-го листопада)

1. Як і минулими роками, так і цього року, вже традиційно відсвяткуємо, всі українці об'єднуються в дні 1-го листопада в хвилині спільної молитви!

2. Намірені молитви постійно та саме: За Церкву в Україні, переслідувану безбожницьким режимом окупантів, за наших мучеників, за ісповідників віри і їх витривалість, за відродження християнської України!

3. Час молитви: Згідно з встановленим звичаєм, наша молитва так подумана, щоб ми всі молилися на цій земній кулі одночасно в той самий миттєвий — щоб ми злучилися в нашій розпорошеності, але щоб злучилися ми також з братами на Рідних Землях. Тому наша молитва є синхронізована, щоб ми добилися містичної сполучки.

Час молитви назначений на год. 20-ту середньоевропейського часу, тобто то на годину 8-му вечором у країнах Західної та Середньої Європи, Тій годині відповідають: В Україні — 22 год.; В Англії — 19 год.; у Буенос Айресі (Аргентина) та Ріо де Жанейро (Бразилія) — год. 16; Східна Канада та ЗДА (Філадельфія, Нью-Йорк, Торонто, Монреаль) — 15 год.; Шангаї — 14 год.; Денвер, Вінніпег, Мехіко — 13 год.; Лос Анджелес, Сан Франциско — 12 год. (точно вполудні!). Східна Австралія (Сідней) — 6 год. ранку наст. дня — 2 листопада; подібно в Новій Зеландії — в год. 8 ранку 2 листопада.

4. Молитву започатковано 1955 р. — в десятилітті арешту католицьких Владик в Західній Україні та в 25-ліття формальної заборони УА-ПЦ. Тоді вже в молитві об'єдналися ми всі, — без різниці конфесій, без різниці ідеологічних переконань чи партійної приналежності, без різниці територіального походження, без різниці соціальної нашої сучасної поселення. Послідовне продовження Спільної Молитви за спільні ідеали християнської України — це рівночасно вияв нашої туги за єдністю, — це наше сердечне прохання про єдність!

5. Наша молитва мусить бути в цьому році ще загальніша, ще глибша, ще інтенсивніша: Це ж до нашого походу молитовного приступаємо відсвяткувати.

6. Переслідування в Україні тривають, вони посилюються! Чи ж можемо бути в той гірший час байдужі, лінійні, стримані? Що спільний натиск з боку безбожницького режиму, тим сильніший духовний спротив, тим більша наша загальна єдність у молитві, тим більша наша загальнонаціональна солідарність!

Перед Богом забудьмо все, що нас поділяло. Перед Господом пам'ятаймо, що нас перед Ним лучить! — Спільна християнська віра, спільна християнська етика, спільні заповіді суспільного життя й соціальної справедливості, — спільне бажання відродження тисячелітніх традицій в Україні — вільній, соборній та християнській!

Гренд Реніде.

3 ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІ

В ім'я правди

Я нижче підписаний звертаюся до Редакції з просябою подати спростування помилки, яка трапилася в "Свободі" з 20-го серпня ц. р. в статті "З'їзд одіоселчан села Ніше", пов. Зборів, у Акрон, Огайо".

У тій статті написано, що "Львів Богач брав участь у визвольних змаганнях, як — старшина".

Я був присутній на тім з'їзді, на якому п. В. Лесняк мав доповідь і споминав про мене, як про підстаршину, а не як старшину. Я маю тут, в Америці знайомих з сусільніми сіл, і не хочу, щоб хто сказав, що Богач на старість здурів і зробив себе старшиною. Прошу подати це спростування, за що буду вдячний.

Іван Богач

Гренд Реніде.

● Крайовий директор Комітету Громадян за вибір Голдотера-Міллера Кліфтона Вайт передбачає, що Голдотер здобуде більшість в нью-йоркському сейті 3-го листопада, хоч його не підтримують "ентузіастичні" губернатор Нелсон А. Рокефеллер, Вайт гадає, що Діамонд поспіє вибори, капаючи йому, що боється перекоати республіканського кандидата.

(*) ФЕДІР ОДРАЧ
**ДУХ ПРОФЕСОРА СТЕПАНА КИЛИМНИКА
МІЖ НАМИ**

На бюрку недавно видана об'ємиста книга — п'ятий том „Український рік у народних звичаях“ — професора Степана Килимника. Це вже посмертне видання, яке здійснила дружина покойного, Лариса Килимник. Книжка видана охайно, з двома передмовами, в англійській мові професора Борисовського, і в українській — пера президента Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка, проф. Романа Смаль-Стоцького. На п'ятій сторінці поміщене фото покойного автора з молодих років.

Потішаюче явище, що саме визначний наш науковець, професор Смаль-Стоцький, на чолі чотирьох книжних відділів заслужено шанує свого колегу науковця, славної пам'яті професора Килимника. Це свідчить про його глибоку духову культуру та про широке розуміння цінної спадщини покойного професора Килимника.

Головне ж признание, безперечно, належить пані Ларисі Килимник, яка в короткому — часі — довела машинні написи свого чоловіка до порядку, гарно проредагувала матеріал, не забуваючи на індекси подати великий список друкованих наукових розвідок автора, що розкидані по різних часописах та журналах.

Треба тільки дивуватися силі волі пані Ларисі Килимник, що вона так мужньо, та послідовно, з незламною постановою довела діло до кінця. І в наслідок появилися ці одна книга, найцінніша квітка на могилу покойного „автора“.

І ця квітка на могилу „бюрку“. Читаю її розділ за розділом і бачу наче всю Україну, мало того, бачу українську націю, починаючи від перелічених часів і кінчаючи нинішнім днем. І не сумніваюся, що багатство зібраного матеріалу в творчій спадщині покойного, що поки що замкнено в п'яти томах, це теж наче світло на майбутній покоління. Бо якщо ми, сучасники, зберігаємо все те, що передали нам попередники, то майбутні покоління теж не зречуться духових скарбів українського народу. І саме творчість професора Килимника, це наче золота стрічка, яка лунує нас із прапредків, і від сучасників буде в майбутньому лунати з наступними поколіннями.

Ось як тріпотить п'ять розділів п'ятого тому „Український рік у народних звичаях“. Заголовки кожному українцеві відомі, схоплені з по „Дохристиянський світогляд наших прапредків“, потім другий: „Обжинки“, третій — „Свято Іллі“. І так далі, аж тридцять п'ять том. Чи можна написати на цю книгу, на ці всі розділи рецензії розміром часописної статті? Ні! На таку книгу треба писати розвідку, що найменше півдесятка журнальних статей. Тому то, замість розглядати цю книгу в короткій рецензії, доцільніше буде сказати, що ця книга, як і попередні чотири — це ядерна розповідь про духовність нашої нації. Може це й не влучне твердження, але під „духовністю“ я розумію широчині і глибини життя нашого народу в різних його проявах, у різних передісторичних та історичних часах.

Мені особисто це посмертне видання чомусь нагадує живого професора Килимника таким, як я його знав ще не так давно. Його розповідний стиль у цій книзі, наче відтворив мені його голос, трохи притишений та лагідний, з нотками докірливості.

Познайомився я з ним на літературній вечірці в Торонті, в домі українського Леґіону, де в осінь 1953 року. Прізвище його було вже мені відоме, вже я мав нагоду читати його наукові статті в журналі „Пороги“, що виходив в Аргентині. Від того часу наші взаємини склалися якнайкраще. Не раз і не два професор Килимник розповідав мені про зібрані матеріали по українських селах Галичини, Наддніпрянщині; знав він теж звичай і на Поліссі, хоч там не був. Тоді впаала мені думка, щоб підшукати йому етнографічний матеріал з Північної до четвертого тому „Українського року“. Я особисто не мав чим похвалитися, а те, що знав, то помістив

**ВИСТАВКА ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
В НЬО ЙОРКУ**

20-го жовтня в галерії Гель-де Герст, при Медісон Авеню, 83-й вулиці в Нью Йорку відкривається чергова виставка Л. Гуцалюка. Для мистецтва це дев'ята індивідуальна виставка за останніх 8 років. З в Парижі, 4 в Нью Йорку по одній в Мільяно і в Торонті.

Для глядачів, що не мали нагоди слідкувати за творчістю мистця від 1962-го року, це перша нагода познайомитися з новими картинами, від останнього його побуту в Парижі.

Тематично виставка поділена на попередні. Це красиві з Франції та Еспанії, квіти та натюрморти. Зате у техніці Гуцалюка в порівнянні з останньою виставкою у 1962 році зайшли помітні зміни.

В рр. 1961-62 у палаті Гуцалюка переважала ясно-сіра палітра з невеличкими додатками білорозовою, зеленою чи жовтою. Настрий картини були мрійливо-поетичні. Красиві, деколи уявні, часто були побудовані зі збалансованою, бездетальною площею по одній стороні картини. Мазок був вертикальний, лінійно-простий. Цього простого мазку в нових картинах мистця майже немає. Ліній, якщо вони є, бурхливо крута. Картини вивчені композиційними деталями; навіть площі неба чи заднього плану розпарцовані неспокійними, грубими мазками ножа. Коліори насичені: багато червоного, жовтого, інтенсивно синього.

Цілий „темп“ картин змінився. З конструкції вертикально-горизонтальної розвинулася конструкція кучер'яво-барокова. (Обох термінів „готичний“ та „бароковий“ вживаю — тут умовно-виключно тільки для оцінювання характеру композиційної побудови.)

При цьому ще далі на другий план зійшла лінійна структуральний елемент картини. Цей процес помітний вже в Гуцалюка доволі довго. Коли в рр. 1956-57 лінійна побудова картини була часто незалежна від площинно-просторового розчленування кольору — то ступінь його вага зменшувалася, та, в нових картинах, як би вжито, лінійна елементарна будова картини, це до речі єдина суттєва зміна в техніці Гуцалюка. Інші елементи, що сьогодні здаються новими, знаходимо в його картинах з перед 10 чи 8 років.

Новий, здавалося б настрий схильований, жадібно скорого схоплення, енергія та нетерпеливість у емоційності його на полотні, бачили ми ще в найкращих картинах Гуцалюка.

Живі, насичені кольори теж не нові. Це радше дальший розвиток палітри з половини 50-тих років. Адже стійкі кольори чи „безфарбне“ розв'язування майстерських проблем були характерними для Гуцалюка тільки в рр. 1961-63.

І може тому всі технічні та стилістичні „несподівки“, що їх слідно у нових картинах Гуцалюка, на ділі не змінюють загального характеру його творчості. Картини з 1964-го року так само „Гуцалюківські“, як були картини з 1956-го року, хоч на перший погляд вони такі різні. Це й не дивно. Адже звичайно підставою мистецтва та світоприймальності заложення в людини не змінюються. Гуцалюк був та залишається таким мистцем афативним.

Творчий процес у Гуцалюка проходить на чисто оптичному пошукі. В його картинах немає ані метафізики, ні символізму, ні емоційних вибухів. Його творчість, — це сублімація та перетворення баченого. Але тому, що його ставлення до світу є підставою позитивне, то і його картини викликають у глядача реакцію підсвідомо позитивну.

Цей процес у Гуцалюка не є свідомий — це не є намісним, поверховне естетизування. Це радше квестія світоприймання, яке саме так а не інакше закріплює його оптичну перцепцію.

В тому контексті можна ствердити, що мистецтво Гуцалюка властиво йде в розріз із мистецтвими виразами великого числа його сучасників, що відіграють негативний духовий клімат у духовності західного світу за останніх 10 чи 15 років. (Ді-Біффе, Блейк, Жене, Пінтер.)

Це є саме та вище зазначена афативність, що її схопив Андре Вебер у репортажі в „АР“: „Гуцалюк — мистецтво, вразливе на тонкощі життя і красу природи. Він є мистцем світу на висоті людини.“

Він закріплює пакт з красою, ритмом, захопленням та поетичними орестраціями.”

М. Кузьмович

От так, ніби дзвеніє метал, чи шкло і звук його спершу дзвінко злине, потім тихше і нарешті мовно, такі почуття хвилювали мою душу, коли я прощавався з покойним приятелем, професором Килимником, там, на горбку, на величезному пишному цвинтарі. Але чи цей звук справді замовкне? Ні, до металу до творчої спадщини покойного, постійно доторкатиється щось тасме і лагідне і це буде звук творця цих книг і тоді звук не вмовкне і луноко відбиватиметься в серці української людини. Бо дух професора Килимника живе між нами.

Письменниця-романістка Зінаїда Тулуб

26 вересня померла біля Києва, а 30 вересня була похована письменниця Зінаїда Тулуб, народжена 1890 р. в столиці України. Розпочавши літературну працю російськими віршами, З. Тулуб згодом перейшла на українську мову. В 1911 р. у Києві вийшов її переклад ісландського епосу „З старої Едди“, збагачений примітками й поясненнями авторки перекладу. У 1937 році вийшов її двомотовий роман „Любовлю“, з життя України початку 17 століття, в роки гетьманування П. Сагайдачного. Цей роман був незабаром заборонений і вилучений з обігу, а сама письменниця, хоч і задекларована комуністка — як членка в київській „Літературній Україні“ з 2 жовтня — „стала жертвою берієвських лодолівів часу культу особи Сталіна“.

Повернувшись із 10-річного заслання, хвора Зінаїда Тулуб встигла ще написати роман „В степу безкраїм за Уралом“ — про Тараса Шевченка на засланні (1962 р.). У цьому творі, між іншим, вона виявила докладне знання казахського народу, його життя, мови, побуту, з чого можна припускати, що й сама авторка перебувала на засланні в Казахстані. Задумувала — „написати роман про свого предка-гайдамаку, що брав участь у Коліївщині; бралася вже за новий твір про свого діда, братчика-кирилометодівця“... У повідомленнях совєтської преси не вказано, де саме поховано письменницю.

Трагічна доля Зінаїди Тулуб — клясичний приклад неволі тих, хто відірвався від свого народу і повірив москвинським комуністичним сиренам. За один крок у напрямі до свого народу Москва покарала письменницю 10 роками заслання. Зінаїда Тулуб — це один із змарнованих великих талантів, український Дюма, що не міг зреалізувати свого Вожого дару. (Л.п.)

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин двічі виступав у канадській телебаченні.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА“ В НЬО ЙОРКУ

Вистава оперети „Наталка Полтавка“, що її на відкрити осяйного сезону відіграв Український Оперний Ансамбль в Нью Йорку в неділю 4-го жовтня, стягнула велику кількість публіки, що заповнила простору залу Фешен Інституту. Вже не один раз ми бачили і чули цей талановитий колектив на сцені („Запорожець за Дунаєм“, „Ноктюрн“, „Катерина“) і все були захоплені його грою, що стояла все на високомистецькому рівні. Тому й не дивно, що цей ансамбль здобув собі велику популярність та признание серед українського громадянства. Відрадно явищем було й те, що на останній виставі прибуло досить багато нашої молоді, яка прихильно реагувала на кожний виступ артистів.

Головну роль Наталки виконала улюблениця нашої сцени М. Козольська, яка своїм гарним та сильним голосом полюбляла слухачів, а своєю грою створила прекрасний образ бідної сільської дівчини. Її мила зовнішня поява причинилася до загального успіху. Г. Шерей в ролі Терпелихи зуміла своїм тонким відчуттям відтворити тип матері — вдовиці, а її голос дав їй можливість захопити чаром виконуваних нею пісень привабливих слухачів. — Артист-ювілей Т. Федорів, якому привітали вчинили з нагоди його 70-ліття з дня народження та 45-ліття сценічної праці бурхливу овацію, дав не зважаючи на свій вік, гарну крецію Возного. Вистава йшла під його режисурою, і декорації були також ділом його руки.

В ролі виборного Макого-ненка виступав Л. Рейнорвич, душа та ініціатор цієї вистави.

Вислід П'ятого Конкурсу СФУЖО

П'ятий Літературний Конкурс, проголошений Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій і уфундований Марусею Бек, 6 президенткою Миської Ради Дітройту, закінчився постановою Мист. Жюрі на засіданні 20-го серпня у Філадельфії. Темою Конкурсу була оригінальна сценічна п'єса або інсценізація існуючого твору, в окремому якому стоїть небуденна жіноча постать.

Жюрі розглянуло 11 творів. Хоч формально вони відповідали вимогам Конкурсу, проте не відповідали вимогам літературної нагороди, і тому Мист. Жюрі постановило її в цьому Конкурсі не уділяти.

Однак Жюрі вважав гідним відзначення два надіслані твори а саме:

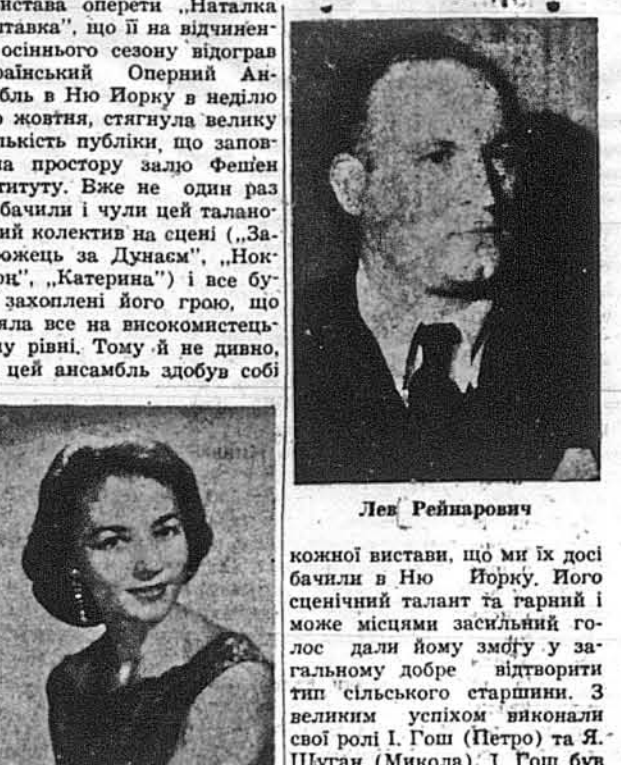
„Поворот“ — драматичний етюд, автором якого по відкритті конверти виявилася Катерина Штубль із Парижу.

„Помста княгині Ольги“, інсценізація, автором якої по відкритті конверти виявилася Маргарита Пилипчук із Ст. Катрин.

Жюрі стверджує, що твір Олександри Ковалюкської „Дебют“, сже, не підходить до теми Конкурсу, але своїми позитивними сценічними характеристиками може послужити для іншої цілі.

За Мистецьке Жюрі: Ірина Пеленська, голова Оксана Керч, секретар д-р Гр. Лузницький, член.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Леонід Молодожанин двічі виступав у канадській телебаченні

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

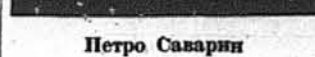
Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

Віннігер. — Автор проекту пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні, скульптор Леонід Молодожанин, що раз приїжджав до Канади, 9-го вересня на каналі 3, в серії постійних програм „Спатлайт“ у Вінніпеґу, передає розмову Л. Молодожанина у його робітні з представником телевізійної компанії. Л. Молодожанин, — стоячи біля невеличкого розміру проекту пам'ятника у Вашингтоні, розповідає про свою над пам'ятником та про самого Кобзаря.

● Молодий, 26-річний вольончел Дорія Рудиницький повернувся з Португалії, де на протязі літа був одним з двох американських студентів, яким португальський уряд прислав повну стипендію на навчання в міжнародній вольончелній «академії» в місті Есфоралі, в напередодні відліту до Америки в Лісоні, де виконував концерт Ляво. Дорія Рудиницький є, мабуть, першим українським інструменталістом-виконавцем, який будь-коли вступав у Португалію.

ПАМ'ЯТНИК УКРАЇНСЬКИМ СКИТАЛЬЦЯМ У ГМЮНДІ, АВСТРІЯ

В суботу 26-го вересня ц. р. відбулося у Гмюнді. Долішня Австрія відкриття й посвячення пам'ятника українським скитальцям, що померли у таборі Гмюнд в часі першої світової війни. Пам'ятник роботи нашого відомого скульптора Григора Крука, представляє групу-родину втікачів, вирізаний у граніті, робить імпрозантне враження.

Відкриття й посвячення цього монументу закінчує майже трирічний період праці Українсько-Австрійського комітету побудови пам'ятника. Успішне завершення його праці було уможливлене пожертвами українців у вільному світі та щедрий допоміж австрійських властей.

Коротка історія українських скитальців у Гмюнді та історія праці Комітету побудови пам'ятника така:

В часі першої світової війни австрійські власті евакуювали буди з прифронтової і фронтової зони в Галичині і Буковині українське населення в глибину австрійської монархії і помістили їх в окремих таборах. Одним із таких таборів був Гмюнд (тепер на австро-чеському кордоні), через який перейшли кругло 70.000 осіб.

Внаслідок недостатнього харчового забезпечення мешканці табору Гмюнд хворіли і масово вмирали. Коли табір через кілька років зліквідовано, на цвинтарі залишилося понад 30.000 покійників-таборян.

У ході років цвинтар, яким ніхто не опікувався, був доведений до руїни, залишилася по ньому тільки площа, заросла деревами.

Щойно коли бурмістром Гмюнду став Франц Хальоупек, він зацікавився місцем вічного спочинку десятків тисяч українських скитальців, упорядкував його, обгородив і зробив з нього міський парк. Він теж, разом із іншими видіними австрійцями, зацікавився українцями, зацікавився українцями Австрії долею цього цвинтаря. Його контакт із п. Стефанією Тасль-Лютою дав добрі наслідки.

Пані Тайль-Люта, одержавши від нашого відомого скульптора Григора Крука обіцянку, що він безплатно створить для цвинтаря у Гмюнді пам'ятник, почала заходи для створення Комітету побудови пам'ятника, і такий Комітет постав у Відні на початку 1962 р. Цей Комітет очолює спочатку адвокат д-р Станіслав Буш, а після його резигнації — інж. Лука Гавриш. Членами Комітету стали: бурмістр Гмюнду Франц Хальоупек та штатрадт Герман Коль із австрійської сторони і пані Стефанія Тайль-Люта та Софія Гавриш і Михайло Мельничук, інж. Володимир Потаповський та інж. Євген Митайчук із української сторони. В ході праці Комітету один із його членів М. Мельничук помер у 1964 р., до Комітету кооптовано пп. Теодора Данилюка і д-ра Сергія Накловича. Душею Комітету була за весь час його діяльності пані Стефанія Тайль-Люта.

Розвинувши збірку акцій серед українського громадянства у вільному світі, Комітет зібрав 43.000 австр. шлінґів (1 австр. шлінґ дорівнює 26 австр. шлінґам). Хоч ця сума не мала, все ж таки її не вистачило на покриття коштів будови пам'ятника.

Комітетові прийшли з допомогою Міністерство Внутрішніх Справ та Уряд для Долішньої Австрії у Відні, які асигнували 45.000 австр. шл. і обіцяли дальшу допомогу.

Завдяки цьому стало можливим закінчити будову пам'ятника, відкрити його та посвятити.

І так день 26 вересня став святочним днем мешканців Гмюнду і подією у житті українців в Австрії.

Того дня місто Гмюнд прибране було австрійськими національними прапорами. При в'їзді до нової частини міста, Гмюнд II, яке виходило на території 6. табору, на флашгстаках повішали прапори державних австрійських і українських.

О год. 11 ранку в церкві Серця Христового Службу Божу у греко-католицькому обряді відправив у послуженні Впр. о. Тараса Прокопова парох Відня Впр. о. д-р Венедикт Сютік, ЧСВВ і виголосив проповідь. Співав хор церков св. Варвари у Відні під управою проф. А. Гнатішника.

О тій самій годині в Євангелі

лицькій церкві у Гмюнді о. мітр. прот. Палладій Дубицький відправив Службу Божу для вірних греко-православної Церкви. Співав хор під управою пані-матні Дубицької.

Після Служб Божих в обидвох церквах відправлено панахиди за спокій душ померлих скитальців.

О год. 2 відбулася церемонія відкриття й посвячення пам'ятника, яку вшанував своєю присутністю ландсгауптман для долішньої Австрії д-р Леопольд Фіґль.

Програму розпочав хор св. Варвари, який відспівав „Ізбави от бід“ та „Вже вислухай благання“. Студент Вольфганг Хяльоупек поділяював „Пролог“, поетичний твір написаний спеціально для цього свята учителькою гімназії у Гмюнді Маргареті Ляндесфрост.

У своїй промові бурмістр Ф. Хальоупек подав історію постанови табору, змалював події того часу і подякував всім, що причинилися до побудови пам'ятника.

В імені Українсько-Австрійського комітету побудови пам'ятника промовив в українській мові фінансовий радник Микола Іванович, який між іншим, сказав: „Маю честь отримати передачу цієї пам'ятки на вічну власність і зберігання громади Гмюнд і всіх тут присутніх беру на свідок цього урочистого акту. Нехай цей високомистецький пам'ятник стоїть по вічні часи на цьому місці як доказ пошани і нашого співчуття для долі померлих українських скитальців. Нехай він остаточно стане прикрасою міста Гмюнд і скромним доказом укр.-австрійської дружби і співпраці.“

Промову радника Івановича перекладав рівночасно на німецьку мову інж. Володимир Залозецький, молодший. Сеньйор українців в Австрії проф. д-р В. Залозецький у своїй промові в німецькій мові пояснив символіку пам'ятника й пояснив, чому збудження його має таке актуальне значення.

З австрійської сторони промовляли: гофрат Емеріх Вагнер, який частину своєї промови сказав в українській мові і гофрат Гільґарт, який згадав теж про довголітні терпіння українського народу.

Після закінчення промови гофрат Гільґарт відкрив пам'ятник, і перед очима 2.000 присутніх з'явилася у всій своїй красі велична скульптура „Втікачі“, твор Григора Крука, прізвиська якого не раз згадувалося із призначенням і відзначенням в промовах австрійців і українців.

Впр. о. д-р В. Сютік в послуженні о. Т. Прокопова і мітр. прот. Палладій Дубицький, по черзі, посвячували пам'ятник.

Ще коротка промова бурмістра Хальоупека, в якій він перейняв в імені громади Гмюнд пам'ятник на власність та зберігання і подякував всім за участь, церемонія закінчилася.

Хор Церкви св. Варвари співав український національний гімн, потім місцеву духову оркестра грала австрійський державний гімн.

Під пам'ятником складають віноччя: від міністерства Внутрішніх Справ, від Уряду Долішньої Австрії, від міста Гмюнду, від Союзу вільних болгар, від українського громадянства в Австрії.

На святі були представники центральної та місцевої преси, радіо і телебачення.

Про відкриття пам'ятника було окреме повідомлення у віденському радіо, були новинки у пресі.

У святі взяли також участь пані Кеєня з Яблонівських Залозецька, дружина д-ра Романа Залозецького у Відні, яка маленькою дівчиною жила в таборі Гмюнд, д-р Богдан Питилка з Мюнхену, який був таборним лікарем у таборі, та старенький ртмізальтер, командант поліції у таборі.

Впр. о. Дмитро Шульц, тепер 83-літній священик і парох у Вашингтоні, останній при житті із 6 наших священиків у Гмюнді, надіслав Комітетові зворушливого листа, в якому разом із похвальною на будову пам'ятника інформував, що 26 вересня о год. 9 ранку він відправив у Вашингтоні Службу Божу за спокій душ померлих у таборі Гмюнд скитальців.

Таким способом праця Ко-

Григор Крук: „Втікачі“. Пам'ятник у граніті на цвинтарі крاییнських скитальців у Гмюнді, Дол. Австрія. Фото: Т. Данилів

Відлітають сірим шнурком...

(Пам'яті Волод. Левицького)

Наспіла сумна вістка з Коломиї, що 1-го вересня на удар серця відійшов у вічність учасник визвольних змагань, працівник на кооперативно-молочарському і культурно-освітньому полі — бл. п. Володимир Левицький, колишній начальник Красного Молочарського Союзу „Маслосоюз“ в Коломиї. Він походив зі священничої родини. Відзначався скромністю, тактом і культурною поведінкою. Все було пильним і сумлінним в науці і в праці, яку йому доручено. Перед першою війною покійний академічний гімназист у Львові з добрим успіхом і записався в Львівському університеті на права, але з вибухом війни його покликали до війська до 22 піхотної полку в Триєнті. По закінченні офіцерської школи як старшина відійшов на італійський фронт. І там у тяжких боях, виявився як відважний борець, за що зібрав порученням, а австрійський цісар нагородив його орденем Корони „Кроненордер“. Таке високе відзначення давало В. Левицькому право до шляхетського титулу — австрійського барона.

Коли прийшов розпад австрії то Володко з трудом дістався на Рідну Землю і зголосився в Станиславів до УГ-Армії. Бере активну участь в боях з відважним західним ворогом поляками, а коли не було сили встояти перед армією Галлера, перейшов Карпати і подався на Закарпатську Україну разом із своєю частиною. Чехи перевезли нашу Бригаду до табору в Німецькому Яблониному і там інтэрнували її.

Чеський Уряд на інтервенцію нашого Уряду погодився дати можливість всім воїнам Бригади покінчити школи. Володко Левицький і в родинному житті був примірним мужем і батьком. Він одружився з панною Гойною, донькою священника з Коломиї. З того подружжя мали 3 донечки, які батьки виховували в національному і патріотичному дусі.

І так в розгарті праці прийшлося перебувати першу більшовицьку інвазію. Та відважний Володко Левицькому оминувши невизнання. А коли прийшли німці то Володко, як начальник Відділу відновив і продовжував працю, боронив наших селян перед надмірним контингентом достави молока до молочної ферми, що йому вповні вдалося.

Однак з приходом большевиків в 1944 році бл. п. Володко подався з родиною в дорогу на Захід і добився аж до Криниці. А там треба було рідшитися, або переїхати в Карпати та йти у невідоме, або вертатися додому. Любов і туга за Рідною Землею — перемогли і Володко

ОЛЕКСАНДЕР СОРОКІВСЬКИЙ

(Посмертний спогад)

Окружкою дорогою наспіла з Каліфорнії вістка, що там по важкій і довгій хворобі помер 17 серпня в лікарні Сан-та Клара один з учасників першої світової війни і наших визвольних змагань, О. Сороківський, б. поручник австрійської армії і старшина (значковий) Дісові Армії У.Н.Р. Покійний народився 3-го грудня 1891 р. в Комарні біля Львова. По закінченні гімназійних студій в Перемишлі 1912 р. вписався на правничі студії львівського університету, де одержав абсолюторію. В студентському житті брав активну участь, був членом аматорського гуртка драм, при чит. „Просвіти“ в Комарні, співав в хорі і виступав часто на сцені на всяких імпрезах.

Як австрійський старшина на східному фронті в р. 1917 попав у російський полон і під час революції зголосився до Армії УНР.

Під час української державності був секретарем міністерства в Україні. Після програної війни не пішов покійний за дріт польських таборів, а перебуваючи якійсь час на постою в Кам'янці Подільському, одружився і опісля вернувся зі своєю дружиною Вірою до Галичини і замешкав початково в Перемишлі у своїх знайомих. Покійний жив тоді, як і багато інших серед невідрадних обставин, з трудом заробляючи на життя для себе і рідні. Все ж таки продовжував правничі студії у львівському університеті, які закінчив в 1924 році.

Тоді почав покійний свою незалежну кар'єру у польському судівництві: в містечку Шидловці, опісля став суд-женим прізвищами довгі роки перебував — у багатьох містах України і Росії. Найдовше Покійний проживав у м. Дніпропетровську, звідки в 1941 році повернувся до рідних місць, де вже під новою, німецькою, окупацією був одним з активних провідників національно-визвольного руху.

На еміграції Покійний з родиною перебував в Німеччині, Австрії і Італії, а 1948 року виїхав до Аргентини, де, тяжко працюючи, прийняв активну участь в національному громадському житті. В 1958 році сл. пам'яті Іван Петренко — переїхав до ЗДА, в Клівленд, де зразу ж активно включився в церковно-релігійне, громадське і культурне життя української колонії.

Ще з малих літ Покійний був залюблений в церковний спів, тому і по приїзді до Клівленду він став ревним хористом „состоном“ базової „Бандурист“ української православної церкви св. князя Володимира, був одним з ініціаторів творення соборного хору — ім. Тараса Шевченка в Клівленді, яким керує і досьогодні відомий диригент і композитор проф. Ярослав Барнич, членом багатьох товариств і організацій. Працюючи тяжко цілий тиждень у власній продуктової крамниці, Покійний знаходив час і активно працював на полі національно-культурному і громадському політичному.

Покійний оосиротив дружину Млену, доньку Любу, сином Юрієм. Похорон сл. п. Івана Петренка відбувся в суботу 29-го серпня при величкому зльоті людей; співав хор церковний і хор ім. Т. Шевченка. Склали квіти на могилі представники організацій, друзі, земляки, знайомі. На похоронах був присутній і двоюрідний брат Покійного Григорій Зубань з Каліфорнії, рідний брат дружини з Рочестера та земляки з Трентону і інших міст Америки. Передчасна смерть сл. п. Івана Кириковича з великою втратою не лише для родини, друзів і земляків, а і для всієї громади Клівленду.

Спи спокійно, Брате, Друже, Земляче! Хай легкою буде Тобі привітня американська земля, а пам'ять про Тебе буде вічно живою між нами.

А. С.

В Альжирі померло 16 голів і ресторанів їхнім власником власник. Ці підприємства були „націоналізовані“ комунофіліським режимом Ахмеда Бен Беллі, однак державні власті зорієнтувалися, що націоналізація дурна, виключає приватні підприємства Альжиріві чужинцеві капіталі,

ПАМ'ЯТІ Д-РА БОГДАНА НЕДІЛЬСЬКОГО

У вісторік 4 серпня в церкві Пресвятої Євхаристії в Едмонтоні, в Канаді о. протопресвітер Я. Федунік, швагер покійного д-ра Богдана Недільського, відслужив поминальне богослуження у 40-й день від його смерті.

Богдан Теодот Недільський прийшов на світ 26 жовтня 1900 року в Коломиї, в родині директора гімназії бл. пам. Софрона і Ярослава із Сумицьких. В релігійній та в свідовій українській родині формувалась його душа під кермою азаного педагога, його батька та мами. Та перша світова війна зруйнувала ідилію родини Недільських. Перед окупацією Коломиї москвинськими військами дир. С. Недільський виїхав на еміграцію до Бялої, на Шлезьку, звідки й не повернувся живим додому. Богдан остався як найстарший із синів при родині, бо два старші його брати Евстахій і Маркіян були на боєвих фронтах.

Директор Софрон Недільський помер 8-го серпня 1917. Богдан скінчив 6 класів гімназії та вступив до залізниці, де склав іспит на телеграфіста, а потім на урядника руху. Тут застав його Листопадний Зрив. В час Української Держави віддав великі прислуги українській справі як факхівець-залізничник. По нашій програмі не залишався на службі в окупантах, склав як приватист іспит із 7-ої класи та вступив як нормальний учень до восьмої класи в 1919 році. В травні 1920 року закінчив коломийську гімназію матурою із відзначенням. Того самого року записався на медичні студії в Карловому університеті в Празі. 22 жовтня 1926 р. промунувся на доктора медицини. Опісля ще один рік студіював в німецькому університеті у Празі дентистичку, яку закінчив в 1917 році.

Покійний був активним членом студентського життя, як член Української Медичної Громади та Української Академічної Громади та був „старостою“ адміністратором студентського гуртожитку на т. зв. Слєпінці.

В 1927 році вернувся додому, відбуду лікарську практику в шпиталі у Станиславіві 1927-1928, а потім нострифікував лікарський диплом у Познані. По нострифікації відклав лікарську канцелярію у Заболотіві, де включився в українське громадське життя та став головою тов. Просвіта. Там у Заболотіві 1931 року одружився із Богданою Глібовицькою, дочкою інж. Антоана і Ольги із Кисілевських.

Восени 1932 року перейшов до Станиславова та відклав дентистичну ординацію й незабаром виїхав на одного із крапчик лікарів-дентистів, тому місті. В Станиславіві практикував до осені 1943 року, з'єднуючи собі пошану серед укр. спільноти та любовь парцієнтів. В тому часі брав активну участь в укр. церковному та громадському житті, займаючи кілька років

під рад пост президента Католицької Акіції на Станиславську Єпархію. Коли 1941 року біженця надія на свободу, українське громадянство назначило його керівником лікарського відділу Станиславівської області.

Літом 1943 року за українську національну працю дістав заочний присуд смерті від польського підпілля „за шєрженє с українщицями на всходніх теренах Польськї“ та передчасно покинув Рідний Край і виїхав до Лінчу.

Його дім у Травні біля Лінчу був неначе переселенням пунктом для українських втікачів на захід. Перед наблизженням більшовиків в 1945 році в квітні переїхав до Баваїї та осів в таборах Гайзентаузені і Регейсбурзі. В 1949 році виїхав до ЗДА і перешов на психіатричну практику до шпиталю в Конкорді, Нью Гемпшир. В 1954 нострифікував свій диплом. В 1957 році переїхав до психіатричного шпиталю в Лаймі, Огайо, де дістав дозвіл на працю в стейті Огайо і працював там аж до несподіваної смерті 26-го червня ц. р.

Покійний, д-р Б. Т. Недільський залишив у смутку дружину Богдану, з якою прожив 33 роки щасливого, примірного, християнського життя та на її руках відійшов у Вічність. Залишив двох синів: Євгена, магістра психології, із дружиною Ненсі-Софією, та Софрона, студ. прав. Оплакують його втрату сестра Наталія і швагер О. Я. Федунік, та молодший брат Євген в Україні і старенька теща О. Глібовицька та ближча і дальша родина, товариші, приятелі і знайомі.

Похорон відбувся у вісторік 30 червня на цвинтар у Гетсмані в Лаймі, Огайо. Похорони проводив о. Лев Білос, укр. кат. парох із Росфорду в асисті о. протопресвітера Я. Федуніка з Едмонтон. Альберта. В час Служби Божої попрощав Покійного щирими словами о. Л. Білос, — його парох. Над гробом прощав Покійного від товаришів друг і товариш із Коломиї, з університету д-р мед. Д. Ткачук із Дітройту.

Надзвичайно велику поміч у цьому родинному горю показали сусіди американці, які із власного почину у свої руки взяли опіку над приїждженим родиною та приятелями. Вони зорганізували нічліги та прийняли всіх. Це був акт пошани і відчуження для бл. пам. д-р Б. Недільського, як доброго сусіда, який ніколи не відмовив, по сусідськи, поміч лікарської, коли нагло зашляла потреба.

На цвинтарі Гетсмані в Лаймі, Огайо, виростає одна могила члена роду Недільських, що за віру український ідеї спочили на чужій землі: директор Софрон — тато — в Бялої, на Шлезьку; Ярослав — мама, в Едмонтоні, Альберта, Канада; Евстахій у Львові; Маркіян у Філадельфії, ЗДА, та Богдан в Лаймі, Огайо, ЗДА.

Н. Н.

НОВЕ ПРОТИУКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ

У Львові виїшла чергова антиукраїнська книжка, цього разу у формі „документальної повісті“ — „Відгомін Чорного лісу“ І. Подольніна та В. Бєлєсая, рутинізованою наклепками на УПА. В короткій передмові сказано, що всі події справді мали місце, але прізвища людей замінені. Дана книга, — це 192 сторінки наклепів і озорювання українського визвольного руху наших часів, спотворювання боротьби відділів УПА проти загартників, спотворення історичної правди.

„Повість“ розпочинається такою сценією: гітлерівський розвідчик, офіцер Ганс Кох, дає накази й зброю українським націоналістам на таємний напад влітку 1944 році, як треба діяти проти совєтської армії та комуністів... в ім'я перемоги Гітлера! Націоналісти - бандерійці покрито вислухають його накази (це тоді, коли сл. п. Степан Бандера та інші націоналістичні провідники сиділи в німецькому кадеті), створюють у Чорному лісі в Карпатах „банду“ під проводом Хмари, а потім вправляються у несамовитих звірствах над українськими селянами. Крім озорювання УПА, у книжці виблється кагебістів, підноситься і викваліється „всєбачучє око“ комуністичної москвинської розвідки. Деякі кагебісти прикинули до відділу повстан-

В. Гальченко

Школа без приміщення

„Фастівська Музична Школа на Київщині існує вже 5 років. І кожний учбовий рік починається з того, що ми шукаємо приміщення для занять. Зараз у школі навчається 320 учнів, класи не вистачає. Коли ж нарешті ми матимемо своє приміщення?“ („Радянська Культура“ з 6 вересня).

ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ І РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НАШОЇ ДІТВОРИ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ”! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ФОНД!

Українські республіканці Філадельфії зустрілись з сенатором Голдвотером

Сенатор Беррі Голдвотер стискає руку п. Іванові Олександровському (ліва). Перед ним стоїть Емілія Ковач, голова Ради Поневолених Націй

Філадельфія. У вівторок, 6-го жовтня 1964 р. сенатор Голдвотер об'їждив з передвиборними виступами повіти в сусідстві Філадельфії. Республіканського кандидата на президенту ЗДА супроводжували заступник губернатора Пенсильванії Раймонд Шефер, старший голова Республіканської партії п. Трукас, конгресмен Вільям Куртін та інші. Понад п'ятнадцять тисяч громадян містечка Вармінстер, Дженкінсвилл, Телсайд та Ардмор ентузіастично вітали сенатора Голдвотера. У Вармінстері на трибуні, прикрашеній прапорами та портретами кандидатів, в останній хвилині віча перед 3,500 присутніх головою Республіканського Комітету Голдвотера-Міллера на Пенсильванію п. Фредерік Гуфнагель представив сенаторові голову Ради Поневолених Націй при Громадському Комітеті — представника словацької групи Емілію Ковач, голову Українського Відділу Громадського Комітету Голдвотера-Міллера на Східно-Пенсильванію Володимира Білоса, голову Українського Американського Республіканського Клубу у Філадельфії п. Івана Олександровського, та лідерів інших національних груп при Комітеті д-ра Леслі Конколі (угорця), Іонаса А. Стіклоріуса (литовця), Марвіна Петровського (поляка). Потіскаючи руки присутнім вищегаданим працівникам в цій виборчій кампанії, сенатор Голдвотер з притаманною йому теплотою й широким дакував республіканців етнічних груп за їхню наполегливу й безкорисну працю в кампанії.

В Торонті відбулася вчорашня роздача медалі о. Грушки

Торонто. — В понеділок, 5-го жовтня 1964 р. в приміщенні будинку УНО, в якому знаходиться постійна Канадська канцелярія УНСоюзу, відбулися ділові збори торонтської округи УНСоюзу, полічені — з вчорашньою роздачею медалі о. Грушки, яку виготовив скульптор Михайло Черешньовський для пошанування 70-річчя „Свободи” і її основника та першого редактора о. Григорія Грушки. Цю медалью признав УНСоюз своїм найкращим співробітником, який в минулому, ювілейному році „Свободи”, найбільше спричинився до збільшення числа членів УНСоюзу, а водночас передплатників його органу. У зборах взяли участь шістьдесят осіб передовсім голів, секретарів та інших урядовців Відділів УНСоюзу торонтської округи, членів Окружної Ради, організаторів і членів. Збори, з уваги на їх святковість, пошанували своєю привабливою репрезентацією Президії УНО Канади в особі її головного секретаря мгр. Савана Матикаша, Комітету Українок Канади, який репрезентувала пані інж. Л. Вертипорох, НТШ в Канаді в особі голови проф. д-ра С. Вертипороха, голову Окружної Комітету УНСоюзу в Монреалі інж. Микола Граб, голову Товариства Українських Професіоналів Івану Лашуку та касир тогочасного Сидора Коваль і інші. Пресу заступали ред. „Вільного Слова” д-р Ст. Роскоха та ред. „Лемківських Вістей” ред. Ю. Тарнович.

Збори відкриває голова союзової округи, відомий громадянин і голова торонтського КУК, д-р Осип Бойко. Привітавши присутніх, зокрема головного секретаря УНСоюзу, д-ра Ярослава Палоха, який завітав на збори, попертаючись з далекої подорожі на захід і північ, він подає програму зборів й покликана до президії директора Канадської Канцелярії Богдана Зорича. Після короткого звіту про стан праці торонтської округи та її плани на майбутнє, голова зборів покликав до слова гол. секретаря Я. Палоха, який у довгий промові відмітив винятковість цього союзового року та здобутків в ньому. З цим роком закінчується ювілейні святкування з приводу 70-річчя УНСоюзу та ювілейна кампанія, яка по традиції, мала мету значного збільшення членства УНСоюзу, як теж поглибити його громадську працю. Промовець відмітив важливі історичні факти, а саме, що УНСоюз був від початку свого існування єдиною великою українською установою, яка планоно, можна сказати принципово, стала на шлях об'єднання обох найбільших країн поселення українських емігрантів, ЗДА і Канади. Вже в третьому році існування УНСоюзу його третя річна конференція вираділа передового діяча УНСоюзу і одного з його засновників — тодішнього редактора „Свободи” о. Нестора Дмитрова до Канади для дослідження там умов життя наших земляків та можливо тісного пов'язання їх зі земляками зі ЗДА. А потім на чергових конференціях УНСоюзу схвалено приймати наших канадійців до УНС. а понад 48 років тому розпочав будувати окремих відділів УНСоюзу в Канаді, яких під пору з 53, організаційно об'єднаних в Канадійській Канцелярії УНСоюзу. На думку доповідача, Канада цим стоїть на порозі повноцінного розгортання союзової організації та активності. Вона має змогу поширити УНСоюз більше, як в ЗДА і не слід виключати можливості, що колиє УНСоюз в Канаді може стати осередком всієї організації. Закликом до союзової офізії, який слід розпочати, закінчив доповідач свою доповідь, яку він ілюстрував багатьма фактами з сімдесятирічної праці УНСоюзу в ЗДА і Канаді, в якій УНСоюз під пору з найстарішою і найбільшою братською установою.

Після цього відбулася святкова роздача медалей о. Грушки. Медалі вручав голова сусідньої монреальської округи інж. Микола Граб в асисті гол. секретаря Я. Палоха, голови торонтської округи д-ра О. Бойка та директора Канадської Канцелярії В. Зорича. Ці високі союзові відзначення одержали наступні заслужені союзові діячі: золоту медаль Богдан Зорич, Ефим Омелченко з Грімсбі, і Іван Мельник з Торонта, бронзову: М. Юречків, проф. І. Курман, В. Воркевич і П. Цибуляк.

Після дискусії над доповіддю Я. Палоха та після роздачі медалі директор Кан. Канцелярії В. Зорич звернувся до присутніх з гарячим закликом гідно відмітити великий ювілейний рік УНСоюзу зростаючою активністю. В дискусії забрали голос проф. І. Курман, інж. Вацик, Е. Омелченко, Т. Бак-Бойчук, мгр. С. Матикаш.

Перед зборами д-р Я. Палох відбув ділові конференції з директором Канадської Канцелярії, членами Окружної Ради та головою монреальської округи інж. Грабом.

Французька поліція в Марселі конфіскувала транспортні кошти вартістю 10 мільйонів франків (2 мільйони доларів), що її мали переправити до ЗДА.

Т-во Українських Інженерів Америки
відділ Нью-Йорк
просить на
АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
(ОПОВІДАННЯ, ГУМОРЕСКИ, САТИРА)
інж. ЛЬВА ЯЦНЕВИЧА
із ФІЛАДЕЛФІЇ
що відбувається
в залі **УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ**
2 Схід 79-та вул. в НЬО-Йорку
в суботу, дня 17-го жовтня 1964 року
о год. 7-й вечора
Після відкриття ТРАДИЦІЙНА
ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА при **ЧАЮ**
Гостям раді. Вступ вільний.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ ПРЯШІВСЬКОГО КРАЮ.
1958. Альбомний формат. 304 пісень із нотами, наукові показники, примітки. Цілі пісні: історичні, веснянки, колядки, весільні, коліскові, жартишки, танкові й інші. 17 ілюстрацій кольорових вишивок. Полотняна оправа з трибарвним мереживом. 304 сторін. Ціна \$4.00.
СТАРИ ІКОНИ. В барвистій репродукції. Чесне видання. 20 ікон, кожна на паспарту. Великий формат. Ціна \$10.00.
Небагато наспівають:
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ХРЕСТИКОВІ ВИШИВКИ. Східно-літ. Словаччини. 309 кольорових зрізків і 13 чорних та 11 технічних рисунків. 155 сторін. Роскішне видання в лінійній барвистій оправі. Ціна \$7.00.
Списки замовлення з гринами адресувати:
Omelia KARASZKIEWICZ
P. O. Box 196, Jersey City, New Jersey. 07303

Відвідини Гол. Предсідника УНС в Омага

26 вересня відбувся український громаду в Омага, Небраска головний предсідник УНСоюзу п. Йосип Лисогір.

Ніколи досі не було в нас представників Екзекутиви УНСоюзу. Тому все громадянство з радістю ожидало і вітало ці відвідини.

В Небрасці знаходяться три Відділи УНСоюзу: 356 Відділ „Карпати”, 354 Відділ „Згода” оба в Омага, і один, 141-й Відділ в Літцоллі цього ж степу.

Гість прибув перед полуднем на ланцюжечку в Омага, де його привітали: місцевий парох о. Возняк і представники двох Відділів з Омаги.

Після спільного обіду п. Лисогір в товаристві представників прибув до церковної домівки, на нараду з Управління Відділів. Ці наради обіймали різні внутрішні потреби і справи Відділів. Центральним і головним пунктом зустрічі були Загальні Збори Управління членів і нечленів з Омаги і Відділу з Літцоллу, який прислав своїх делегатів. Всі наради тривали впродовж цілого дня до пізнього вечора. На нарадах порушено ряд актуальних проблем, потреб і заінтересувань Відділів, їхніх управ і членів.

Загальні наради відбулися по вечері, в 7-й год. вечора, в церковній домівці при участі багатьох громадян. На голову Зборів попрошено п. Й. Лисогіра, який відкрив збори і ними провів.

В своїй промові п. Йосип Лисогір представив зібраним докладний образ фінансового, організаційного і культурного розвитку та національного значення УНСоюзу впродовж його 70-річного існування, послугуючись при тім статистичними даними.

Промова дала присутнім повне уявлення діяльності і значення цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі для добра своїх членів і свого народу, та збудила в зібраних гордість і надію на дальшу, ще більш посилену працю УНСоюзу і Відділів у всіх ділянках їхньої активності.

Після промови зібрані стали ряд запитів, на які одержали вичерпні відповіді.

Дуже будучим був факт, що наступного дня в неділю рано п. Йосип Лисогір, не звважаючи на те, що відпочивав лише кілька годин, та що ждала його дальша подорож і тяжка праця, вислухав в 5-й годині ранку нашу українську Службу Богу, а після поїхав в дальшу дорогу.

Стефанія Акулова культ.-освіт. реф. Т-ва „Карпати” 356 Відд. УНСоюзу.

Шинагівська Округа відбула збори Відділів УНС

Шинага. — Вечором 5-го жовтня відбулись тут у Союзному Домі на півночі при вулиці Вестер ділові та урочисті Збори Союзних Відділів, які відкрив і якими провів голова Окружної Комітету п. Н. Олек. Зареєстрованих відділових урядовців було на тих зборах 32. Були між ними головні радні Т. Шпікула, Г. Олек та М. Куропас, головні контролери П. Пушило й І. Іванчук, окр. орг. М. Ольшанський, а також і заступник головного предсідника інж. С. Куропас. За президійним столом сиділи голова Окружної Комітету п. Н. Олек, секретар п. Т. Носівич та обл. організатор Волод. Гіряк.

За піврічну діяльність Окружної Комітету звітував п. Н. Олек, а за діяльність і не діяльність усіх Союзних Відділів, що належать до Окружності з оглядом на Шинагу, говорив обл. орг. В. Гіряк, який саме тепер відвідує всі відділи в Шинагівській Окружності.

Після звітів і доповіді відбулась ділова дискусія, яка завершилась одностайним рішенням похвалити активну працю по відділах так, щоб до кінця бжучого року намічену квоту 1000 членів успішно виконати й задержати перекрідний прапор перемоги.

Вирішено відбутися в першій половині місяця грудня традиційний Союзний День усіх відділів УНСоюзу міста Шинага й околиць, — пошуків з бенкетом та розваговою культурною програмою, під час якої передедеться переданням активним союзовим діячам — заслуженої пропалатної відзнаки о. Грушки.

Н. Н.

Увага! Відділи УНСоюзу Увага!
БАСЕЙНУ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ!

В неділю, 25-го жовтня 1964 року в год. 2:00 по полудні в залі

УКРАЇНСЬКОГО КЛУБУ СВ. МИХАІЛА
у FRACKVILLE, Pa., Route # 122

— відбуються —
РІЧНІ ОКРУЖНІ ЗБОРИ
Відділів УНСоюзу

в яких повинні взяти участь
УРЯДОВЦІ, Конвенційні ДЕЛЕГАТИ та ПРЕДСТАВНИКИ
наступних Відділів УНСоюзу:

БЕРВІК 164, 333	МАГОНОВ ПЛЕЙН 28, 365
ЦЕНТРАЛІЯ 98	МЕК АДВ 7, 186
КОДДЕЛІ 201	МАНЕРСВІЛ 78, 265
ФРЕКВІЛ 242, 382	МТ. КАРМЕЛ 2
ФРЕКВІЛ 429	НОРТУМБЕЛЕНД 357
ГРЕЗЛЕТОН 85, 314	ШАМОКІН 1
МАГОНОВ СІТІ 305	ШЕПАНДЮГ 98
	СТ. КЛЕВ 9, 31, 228

В ПРОГРАМІ:
1) Звіти Окружної Управи;
2) Вибір нової Окружної Управи;
3) Справа відзначення 70-річчя УНСоюзу;
4) Успішне закінчення ювілейної кампанії.

У Зборах візьме участь
Степан Гавриш
обласний організатор.

До участі в Зборах запрошені також всі Члени УНСоюзу та широкій загал Українського Громадянства цілої околиці.
І. Петрущук секретар М. Гентон голова ОК В. Чернега місто голова

Український Спортивний Клуб в Нью Йорку

— влаштує —
в суботу, дня 24-го жовтня 1964 року

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при 140-42 Друга Елену в НЬО-Йорку

Початок о год. 9-й вечора
Знаменити оркестра п. Василя БОСОВО
Добрий буфет під зарядом ВІЛ ПАНІ.
Всіх Спортсменів, Симпатиків і Громадянство
щиро запрошує

УПРАВА УСК-у в НЬО-Йорку

Дізнаємося сумною вісткою з Рідини і Знайомих, що в понеділок, 12-го жовтня 1964 року помер після довгої і тяжкої недуги наш Найдорожчий ЧОЛОВІК І ТАТО

бл. п. БОГДАН ЯВОРСЬКИЙ
на 67-му році життя.

Тіло Покійного находитесь в похоронному заведенні П. Яреми в Нью Йорку, де в п'ятницю 16-го жовтня п. р. о год. 7 веч. буде відправлена Панахида за спокій Душі Покійного.

ПОХОРОН — в суботу 17-го жовтня п. р. о год. 9-й рано з церкви св. Володимира, 160 Вест 82-га вул. на кладовище в Банді Брук, Н. Дж.

Горем прибіта: **ДРУЖИНА І ДОНЬКА**

В неділю, 18-го жовтня 1964 року у Православній Катедрі св. ВОЛОДИМИРА 160 Вест 82-га вул. — Нью Йорк, Н. П.

відправиться після Служби Божої

ПАНАХИДА
за СПОКІЙ ДУШІ св. п.

проф. Олександра Лотоцьного
його Дружини

Дори Лотоцьної з Руденків
і їхніх Доньки і Зятя

нн. Онсани й Івана
Токарневських Карашевичів
про що повідомляє Друзів і Знайомих

СИН

Замість квітків на сніжку могли б

бл. п. ІРИНИ ДОМАГІ
складсько 15.00 доларів
на Фонд Мати і Дитини
Л. П. ТУРЯНСЬКІ
С. І. ШАВАЛІ

ПОДЯКА
З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність
дня 30-го вересня 1964 року
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. д-р Теодор БЕЛЕЙ

Цією дорогою щиро дякуємо Рідні, Приятелям і Знайомих за вшанування пам'яті Покійного своєю участю у Панахиді, Службі Божій та відправленні Покійного на Вічність Спокою.

Щиро дякуємо тим особам, що в хвилину нашого горя відвідували нас та своїми розділами хотіли поділитися наші біль, або передали нам утішні та пісенькові висловлювання співчуття. Складаємо укладку подяку Всесвітнім Катедральним Отцям: о. Р. Костюкові за укладення Навіщівальних Таїн Покійному, о. Леонарду Корчаківському та о. Томі Гленові за відправлення Панахиди, Служби Божої та похоронного обряду на цвинтарі.

Щиро Спасибі тим Товариствам, Організаціям та особам, що зложали квіти та квіти на могилу або пожертви на Українських Воспінніх Інвалідів.

Також сердечно дякуємо всім тим, що замовили Служби Боги за Умою Душі Покійника.

Наша щира подяка Вельмишановним Панахам: д-рові О. Бабієві, д-рові П. Хрестовському, та проф. В. Завлітському за виголоснення зворушливих прощальних промов над відкритою могилкою.

Висловлюємо також подяку хоріві „Славути” за відігравання Панахиди.

Сердечно дякуємо Приятелям Покійного, що несли домогину, як також тим, що посталили свої авта до диспозиції для перевозу учасників похорону.

Також дякуємо домашньому лікареві п. д-рові І. Козієві за сумлінну лікарську опіку над Покійним в останніх роках.

Дякуємо нашій Дорогій Братовій Юлії з Родиною, що прибула на цей сумний обряд з Рочестеру, Нью Йорк і Шинагрі Степанів Дурбаків з Дружиною, що прибули з Канади. Зокрема дякуємо Родні О. Заброським за приготування трапези після похорону та всій Рідні, що старалась нам чим-небудь допомогти.

Похоронному заведенні І. Музики дякуємо за останню пошту.

Нехай Всевисшній винагородить всіх Вас стократно!
Таким горем прибіта:
ЛІДІЯ — дружина
БОГДАН — син з родиною
ІРИНА ГУБЧАК — дочка з родиною
та Родина в Україні

ПОДЯКА
Дня 9-го вересня 1964 року відійшла від нас несподівано у Вічність
наша Найдорожча МАМА І БАБУНІ

бл. п. Марта Марія
Заячківська з Поповичів

У безмежній жалі по цій незаступній втраті бажаємо зложити нашу щиро подяку всім Приятелям та Знайомих, що вшанували пам'яті Покійної своєю участю у Панахиді, похоронних або надісланих висловлюваннях співчуття. Ми глибоко зворушені тим, що деякі з них прибули на місце в дальших околицях, щоб віддати останню пошту Душі Покійної.

Особливо щиро дякуємо о. Деканові С. Баланюкові за відправлення Панахиди, Служби Божої, проведення Покійної на місце Вічного Спокою та прашальне слово в Церкві. Наша дяка теж п. О. Гудзінському, голові відділу ООЧСУ в Гартфорд, за слово над могилкою, п. П. Паганіні, голові СУМА, п. Т. Мельничу, референтові молоді ООЧСУ, та всім членам СУМА за організовану участь в похоронних відправах. Ми вдячні також тим Приятелям з ООЧСУ і СУМА, що несли домогину до церкви і в церкві. Щиро спасибі Укр. Національному Хорові під упором п. О. Пришляка за злетітання пам'яті Покійної і похоронних відправ співом на високих мистецьких рівні, на що звернули увагу особливо деякі чужинці-учасники похорону.

Усім тим, що були ласкаві замовити Служби Божі за спокій душі Покійної чи зложити датки на Вшанування Фонд на руки п. Іванки Ільниць чи прислати квіти — наша особлива вдячність.

Вашні праця дяка тим всім близьким і дальшим Членам нашої Родини, що дили і наші наше горе, старались нам допомогти або нас потішити.

БОГДАН — син, **ІВАННА** — невістка
ЛІДІЯ — донька, д-р **МІКОЛА БАРАВОЛІК** — зять
НІНА — внука з д-ром **ВОЛОД. БАНДЕРЮКО**, мужем

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

— відкриває —
ПОСМЕРТНУ ВИСТАВУ ТВОРІВ
Скульптора СЕРГІЯ ЛИТВИНЕНКА

в його майстерні в Літературно-Мистецькому Клубі
при 2-й Елену, 149 в НЬО-Йорку

В неділю, 18-го жовтня 1964 року о год. 1-й по пол.
Виставка буде відкрита щоденно ввечері від 6-9-ої, а в суботі і неділі від полудня до 10-ої вечора до 31-го жовтня включно.

В ВИВІТНОЦІ „СВОБОДА”

дитячого журналу поважає

дружну публіку

Ірину НАРЖЕНО

Назна про трьох

ведмедів

Ілюстрації і обкладинка

Петра ХОЛОДНОГО

Ціна: 0.50 дол.

Замовлення і відшкодування грошей

мо надіслати до:

СВОБОДА
P. O. Box 346
JERSEY CITY, N.J.

Starka Company
DEPARTMENT STORE

Tel.: GE 5-8558 New York City
 Нове видання опери
 ■ В С І
 ■ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
 ■ НА СКЛАДІ в АРМІ

Plane

Українське Висхідне Бюро
Roman Parcel Service
 141 2nd Ave., New York City
 Tel.: GE 5-7800 висилася
 НАДІШЛІ ПАКЕТИ З ОДЯГОМ
 І ХАРЧЕВІ. Різном. авто, холо-
 дильники, телевізори, машини
 до прання і шиття і т. д.
 Урядові години: від 8:30-7 веч.
 Субота до 6-ої веч., в неділю
 від 10-3 по пол.

Розшуки

БАТЬКО І МАТИ
пошукують за сином
Анатолієм Петровичем
ХМЕЛІВСЬКИМ
Українець, народжений 27 травня 1923 р., Хорол. Вийшов з Времени 18 травня 1949 року. Хтось знав би про нього, прошу писати на адресу:
Р. Chmeliwskyj, 224 Park Terr.,
Hartford, Conn. 06106, U.S.A.

◆ До винайму ◆
До винайму в Ньюарку, Н. Дж.
4-КІМ. ПОМЕШКАННЯ
Гаряча вода, \$65.00. Окреме
центральне опівання.

ES 5-1066

 Pizne

ALBERT MAIER, INC.

ALBERT MAIER, INC.
PORK STORE
В найліпшій гатунку
вепровина і ковбаси.
ГУРТОВО І ДЕТАЛІЧНО.

**1927 Washington Avenue
Bronx 57, N. Y.
TRemont 8-8193**

Service

АВТА на ЗИМУ
McKITTRICK ESSO SERVICE
Ocean & Fulton Ave's
Jersey City, N. J. DE 3-941

**ХВОРІ
НЕ ТРАТЬТЕ
НАДІЇ**

КОРИСТАЙТЕСЯ З НАГОДИ!
Закрийте ще сьогодні
3 ІЛІЯ
Д-РА МІЛЛЕРА

під назвою
**J. MILLER'S PURE HERB
COMPOUND (# 6,**
а вже завтра почувесь ліпше
Якщо не будете задоволені про

Терплячі на недуги шлунка як кваси жолудка, запір, не

стравність, гази, відбивання, завороти голови, біль у крижах інші недомогання **НЕ ЧЕКАЙТЕ**, а спробуйте зараз!
Ціна одної пачки \$10.00, а як

що хочете для свого приятеля
годі дві пачки тільки — \$15.00
Пишіть зараз долучуючи чек
або Монеї Ордер на адресу:
THE MILLER CO., INC.
Box 41

790 Broad Street Newark, N.J.
FUNERAL DIRECTORS

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведения
123 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в
BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK ! БОЛНИЦЯХ.

Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку
ДАРОМ.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2500

"EXCUSE ME," SAM SAID

DAZEDLY. "I THINK I'D
BETTER LIE DOWN FOR A
WHILE." 8-29-5325

— Вибачте мені — здивовано сказав Сем. — Я, я думаю, що краще буде пожитися на хвилю